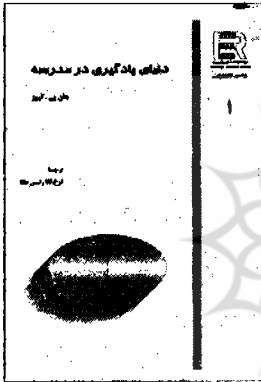

آشنایی با کتاب

نام کتاب: دنیای یادگیری در مدرسه -
نویسنده: جان، پی. کیوز
مترجم: فرخ لقا رئیس دانا
ناشر: پژوهشکده تعلیم و تربیت
نوبت چاپ: اول، شهریور ۱۳۷۶
تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه
تعداد صفحات: ۱۴۸
قیمت: ۲۵۰ تومان

این کتاب که اولین اثر از مجموعه متون علمی - پژوهشی پژوهشکده تعلیم و تربیت است، مشتمل بر یافته‌های کلیدی منتخب از مطالعات پیشین انجمن بین‌المللی ارزشیابی تحصیلی (IEA) می‌باشد. در این اثر، ابتدا یافته‌های مهم و اساسی یازده مطالعه از مجموع مطالعات انجام شده در موضوعهای متفاوت عرضه شده است. سپس گزارش نتایج پانزده مطالعه ویژه که طی ۳۵ سال تحقیق، یعنی از زمان تأسیس انجمن تا کنون، صورت گرفته، ذکر شده است. این گزارش نتایج کوششهای IEA برای دستیابی به شناخت فرآیند آموزش و اصلاح و تغییر در سیاستها و خط‌مشی‌های آموزشی و نیز برنامه‌های درسی است و می‌تواند زمینه را برای تغییرات فوق‌هموار سازد. همچنین در این اثر برای هر یک از یافته‌های کلیدی، دست‌آوردهای مهم قابل استفاده در برنامه‌ریزی آموزشی ارائه شده است.

یازده یافته پژوهشی اول این کتاب در برگیرنده موضوعهای زیر است:

۱. تفاوت‌های پیشرفت تحصیلی در میان کشورها؛ این تحقیق به تفاوت بارز میان کشورهای بیش‌تر پیشرفته و کمتر پیشرفته در زمینه پیشرفت تحصیلی و این که میزان پوشش تحصیلی در کشورهای کمتر پیشرفته کامل نیست، پرداخته است.
۲. تأثیر ماندگاری در مدرسه؛ این تحقیق به این مهم پرداخته است که میانگین پیشرفت تحصیلی در سال آخر دوره دوم آموزش متوسطه در یک کشور با نسبت گروه سنی شاغل به تحصیل یا نسبت دانش آموزان شرکت‌کننده در کلاسهای مربوط به موضوع مورد مطالعه، رابطه معکوس دارد.
۳. بهترین‌ها صدمه نمی‌بینند؛ در این تحقیق چنین نتیجه گرفته شده که دانش آموزان توانا‌تر از افزایش نرخ ماندگاری در مدرسه صدمه نمی‌بینند.
۴. تأثیر تقویم زمانی برنامه درسی؛ در این تحقیق نتیجه گرفته شده است که بین موفقیت تحصیلی در درس ریاضیات، زبان فرانسه به عنوان زبان خارجی و درس علوم با مدت زمانی که برای آموزش این درسها در تقویم زمانی برنامه درسی تخصیص داده می‌شود، چه در مقایسه میان مدارس داخل کشور و چه در مقایسه میان کشورهای مورد بررسی، همبستگی مثبت وجود دارد.
۵. نقش زمان صرف شده برای انجام تکالیف درسی؛ از این تحقیق نتیجه گرفته شده است که اهمیت نقش «زمان» در انجام تکالیف درسی و تأثیر آن در پیشرفت درسی نسبت به نقش سایر عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی، در درجات بعدی قرار می‌گیرد.
۶. فرصت یادگیری؛ در این تحقیق این نتیجه حاصل شده است که میان سطح متوسط پیشرفت تحصیلی دانش آموزان سراسر دنیا با فرصتهایی که آنها برای یادگیری محتوای سؤالهای آزمون در اختیار داشته‌اند، رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.
۷. کتاب درسی و تأثیرات آن؛ در این تحقیق نتیجه گرفته شده است که در کشورهای در حال توسعه، استفاده از کتاب درسی در یادگیری دانش آموزان تأثیر می‌گذارد؛ در حالی که نتایج مطالعات در کشورهای بیش‌تر پیشرفته مؤید چنین نظری نیست.
۸. تأثیر منابع و مواد خواندنی در خانه؛ این تحقیق به این نتیجه رسیده است که میزان فراهم بودن منابع و مواد خواندنی در خانه با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ارتباط مستقیم دارد؛ درست مانند تأثیر شاخصهای دیگر کاربرد زبان در خانه، مثل استفاده از لغت‌نامه‌ها و تأثیر یکسانی یا عدم یکسانی زبان گفت و گو در خانه با زبان آموزش.
۹. موفقیت خانواده؛ این تحقیق نشان داده است که اندازه گیری‌های مربوط به چگونگی ارتباط پیشرفت تحصیلی با وضعیت اقتصادی - اجتماعی یا موقعیت خانواده در تمامی

کشورها، در تمامی سطوح سنی و در مورد تمامی مواد درسی، رابطه مثبت دارد.
۱۰. شرایط یادگیری عاملی مؤثر و تعیین‌کننده؛ یافته این تحقیق نشان داده است که مقدار تأثیر شرایط یادگیری مدرسه‌ای، در بعضی مواد درسی، مساوی یا بزرگ‌تر از تأثیر شرایط محیط خانواده است.

۱۱. تفاوت پسران و دختران در پیشرفت تحصیلی؛ از این تحقیق نتیجه گرفته شده است که میان سطح پیشرفت تحصیلی دختران و پسران تفاوت‌هایی وجود دارد که از نظر اندازه، جهت، موضوع درس و طول زمان در کشورهای مختلف تغییر می‌کند. برداشت چنین است که این تفاوتها ریشه اجتماعی دارند.

عنوانهای پانزده مطالعه ویژه و دست آوردهای مهم آنها برای برنامه‌ریزی آموزشی:

۱. مطالعه مقدماتی در دوازده کشور؛ این تحقیق ثابت کرده است از مطالعات بین کشوری می‌توان اطلاعاتی معنی‌دار در زمینه پیشرفت تحصیلی به دست آورد. با استفاده از ترجمه دقیق ابزارهای سنجش می‌توان تأثیر عامل زبان را به حداقل رساند.

۲. اولین مطالعه بین‌المللی ریاضیات؛ نتیجه این تحقیق نشان می‌دهد که تمامی نظامهای آموزشی، به نوعی از نابرابری آموزش میان گروه‌های متفاوت دانش‌آموزی رنج می‌برند.

۳. اولین مطالعه بین‌المللی علوم؛ حاصل این تحقیق معلوم کرده که کسب موفقیت در آموزش علوم در مدارس متوسطه نیاز به وجود معلمان علوم توانا، متعهد و مسؤول دارد.

۴. مطالعه خواندن و درک مطلب؛ یافته این تحقیق به ما می‌گوید مدارس باید برنامه‌هایی تدارک ببینند که مهارت‌های خواندن و درک مطلب را در گروه دانش‌آموزان سالهای آخر دوره ابتدایی و دوره‌های آموزش متوسطه پرورش دهد.

۵. مطالعه آموزش ادبیات؛ این تحقیق ثابت کرده است که سیاستها و برنامه‌های آموزشی ویژه برای بالا بردن درجه علائق پسران به ادبیات و به تبع آن افزایش سطح پیشرفت تحصیلی آنها در این امر، لازم و ضروری است.

۶. مطالعه زبان فرانسه به عنوان زبان خارجی؛ پیام این تحقیق در مورد دانش‌آموزان متوسط در برنامه آموزش رسمی، تحت شرایط معمولی آموزشی چنین است که برای آماده کردن آنها در یک سطح قابل قبول در چهار زمینه خواندن، گوش دادن، صحبت کردن و نوشتن فرانسه به عنوان یک زبان خارجی، بین شش تا هفت سال آموزش لازم است. این برآورد می‌تواند در مورد دانش‌آموزان تواناتر و نیز دانش‌آموزانی که انگیزه بیشتری برای یادگیری زبان دارند، به اندازه یک سال کاهش داده می‌شود.

۷. مطالعه زبان انگلیسی به عنوان زبان خارجی؛ این تحقیق معلوم داشته است که آموزش

موفق انگلیسی به عنوان زبان خارجی، نسبت به جمعیت زیاد متقاضیان، در درجه اول به انگیزه قوی از جانب یادگیرنده برای یادگیری این زبان نیاز دارد.

۸. مطالعه تعلیمات اجتماعی؛ این تحقیق به ما می‌گوید که رشد گرایشها یا نگرشهای اجتماعی و کسب ارزشهای فرهنگی در تمامی سطوح مدرسه‌ای ممکن و میسر است. هر نظام آموزشی باید مشخص کند که ایجاد یا رشد کدام نگرشها و ارزشها باید در مدارس مورد نظر باشد و چگونه و با چه شیوه‌هایی یادگیری در این زمینه تسهیل گردد.

۹. دومین مطالعه بین‌المللی ریاضیات؛ این تحقیق توصیه می‌کند برای کسب موفقیت در تدریس و آموزش ریاضیات، دانش آموزان نیاز به داشتن فرصتهای یادگیری برای موضوعهای ویژه دارند. در اختیار گذاشتن چنین فرصتهایی، به برنامه‌ریزی مشخص و تدریس منظم و برنامه‌ریزی شده نیازمند است.

۱۰. مطالعه محیط کلاس درس؛ تحقیق ثابت می‌کند که تدریس موفق طرح درس مناسب دارد تا وظایف آموزش را جزء به جزء مشخص کند و نیز به یادگیری نظام‌دار و تقویت نگرشهای مثبت و دلخواه در موضوع مورد آموزش بپردازد.

۱۱. دومین مطالعه بین‌المللی علوم؛ نتیجه این تحقیق این است که به علت افزایش تأکید بر آموزش علوم در سالهای اخیر، پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در این درس باید همواره از جانب نظامهای آموزشی کنترل شود و کوششهایی به عمل آید تا سطح پیشرفت علمی دانش آموزان پیوسته ارتقا یابد.

۱۲. مطالعه در مورد نگارش [انشا]؛ در این تحقیق ثابت شده است برنامه‌هایی مورد نیاز است که فاصله میان دختران و پسران را در توانایی نگارش [انشا] تقلیل دهد و شرایط همسان‌تری را در آموزش این درس برای آنان فراهم آورد.

۱۳. مطالعه در مورد زبان آموزی؛ تحقیق می‌گوید برای افزایش توانایی دانش آموزان در زبان آموزی و خواندن، مطالعه داوطلبانه و خارج از مدرسه، بویژه در مورد دانش آموزان دوره ابتدایی، باید تشویق و حمایت شود.

۱۴. مطالعه نقش کامپیوتر در آموزش و پرورش؛ این تحقیق توصیه می‌کند که باید به این مسأله که چگونه می‌توان از کامپیوتر مدارس در جهت افزایش کیفیت تدریس و کارآیی و ثمربخشی یادگیری به بهترین وجه استفاده کرد، توجه بیشتری معطوف شود.

۱۵. مطالعه آموزش پیش‌دستانی؛ پیام این تحقیق این است که از آنجا که کودکان زیادی زمانی قابل ملاحظه از اوقات روزانه را در مهدکودک‌ها می‌گذرانند، ضرورت دارد برنامه‌های نظام‌دار و منسجم چنان طراحی شوند که ارائه خدمات این‌گونه مؤسسه‌ها، تأثیری بهینه بر رشد جسمانی، عقلانی و عاطفی - اجتماعی کودک بگذارد.